

Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
У СОЦІАЛЬНО-ВИХОВНІЙ СФЕРІ

Освітньо-наукової програми доктор філософії PhD
(назва освітнього рівня)

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
(код і назва спеціальності)

Київ 2020

Робоча програма розроблена на підставі навчального плану та освітньо-наукової програми, затвердженої на засіданні Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова «24» грудня 2020 року, протокол № 6.

Розробники програми: Вайнола Р.Х., доктор пед. наук, професор кафедри соціальної педагогіки

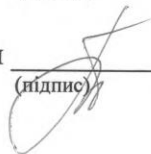
Затверджено на засіданні проектної групи кафедри соціальної педагогіки «26» серпня 2020 року, протокол № 1.

Керівник проектної групи

(підпис)

Вайнола Р.Х.

Завідуючий відділом аспірантури

(підпис)

Боднар К. А.

I. Опис навчальної дисципліни

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Кількість кредитів – 3 ЄКТС		Методи навчання 1.Методи організації здійснення навчальної діяльності (словесні методи: пояснення, бесіда; демонстрація, аналіз кейс-ситуацій). 2. Методи стимулювання й мотивації навчальної діяльності, (метод створення новизни, навчальних дискусій, опори на життєвий досвід). 3.Методи організації самостійної роботи (метод проєктів, кейс-метод, метод презентацій). Форми поточного контролю Індивідуальне усне опитування; Фронтальне опитування; Письмова модульна контрольна робота. Форма підсумкового контролю Залік
Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки	Загальна кількість годин -90		
Третій освітній рівень – Доктор філософії	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
	Лекції:		
	20	8	
Статус дисципліни <i>вибіркова</i>	Семінарські (практичні) заняття:		
	20	6	
	Лабораторні заняття:		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом третій	-	-	
	Індивідуальна робота:		
Семестр V	-	-	
	Самостійна робота:		
Тижневе навантаження (год.) · аудиторне: 2 год. · самостійна робота: 2 год.	50	76	
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання - українська	0,8	0,18	

Предмет вивчення навчальної дисципліни: методологічне забезпечення науково-пошукової діяльності аспіранта; сукупність наукових концепцій, підходів, теорій та понять, що утворюють методологію професійної діяльності у соціально-виховній сфері, забезпечують цілісність теоретичного навчання аспіранта. Дисципліна «Методологія наукових досліджень у соціально-виховній сфері» є складовою частиною дисциплін психолого-педагогічного циклу.

Міждисциплінарні зв'язки: «Загальна педагогіка та історія педагогіки», «Теорія і методика виховання».

Мета і завдання навчальної дисципліни.

Метою викладання дисципліни «Методологія наукових досліджень у соціально-виховній сфері» є поглиблене вивчення майбутніми докторами філософії відомостей про місце та специфіку наукових педагогічних досліджень у розвитку суспільства, про закономірності розвитку теорії виховання як науки, про організацію та шляхи забезпечення наукових досліджень в галузі соціального виховання; оволодіння аспірантами методами, прийомами і механізмами здійснення педагогічного дослідження.

Основними завданнями вивчення навчальної даної дисципліни є:

- Оволодіння майбутніми докторами філософії методологією наукових досліджень як інтегральною системою знань про суспільство та людину; методикою, методами та прийомами організації наукового педагогічного пошуку в сфері соціального виховання;
- Ознайомлення майбутніх науковців з домінуючими положеннями та місцем теорії виховання як науки у розвитку суспільства, з закономірностями організації, постановки, проведення й узагальнення результатів психолого-педагогічного дослідження проблем теорії виховання;
- Створення умов для оволодіння міцними знаннями, уміннями і навичками наукової діяльності пошукачів; оволодіння філософськими методами пізнання, необхідними для здійснення педагогічних досліджень; формування розуміння пізнавальної, практичної та оцінної діяльності дослідника;

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують

Результати навчання	Компетентності
ПРН 1_ Здатність до критичного мислення, розуміння широкого кола філософсько-світоглядних питань, використання набутого особистісно-професійного досвіду для вирішення наукових та фахових завдань; аналізу міждисциплінарних явищ та процесів; реалізації власного аксіологічного та наукового потенціалу.	ЗК 2_Методологічна Здатність до розуміння сучасної методології освіти; здатність до застосування методів наукового пізнання; проведення науково-дослідної діяльності; розробка та впровадження дослідницьких проєктів, «start-up»; методологічно та технологічно грамотно здійснювати наукове дослідження, інтерпретувати його результати; ефективно висвітлювати, поширювати знання щодо наукових досліджень та інновацій
ПРН 2_ Здатність до застосування методів наукового пізнання, проведення науково-дослідної діяльності, розробки та впровадження дослідницьких проєктів, здійснення наукового дослідження та інтерпретація його результатів, ефективного висвітлення, поширення знань щодо наукових досліджень. ПРН 9_ Здатність виявляти та формувати нові ідеї та актуальні наукові проблеми, здійснювати проектування наукової роботи, визначати проблематику, гіпотезу, мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження, складати робочий план теоретичного та експериментального дослідження у сфері освітніх, педагогічних наук ПРН 24_ Вміти відповідно до мети і завдань дослідження визначати методи наукового пошуку та експериментальну базу дослідження з необхідним комплектом експериментальних матеріалів; готувати наукові доробки (доповіді, статті) із залученням сучасних інформаційних технологій; здійснювати	ЗК 3_Дослідницька готовність до наукового пошуку; здатність володіти методологією і методами педагогічного експерименту; сформованість особистісно значущих якостей дослідника; розв'язання педагогічних завдань шляхом розуміння фундаментальних основ педагогічної науки; визначення мети, завдань, стратегії науково-дослідної діяльності; впровадження нових освітніх технологій у власну дослідницьку діяльність; генерування нових ідей, створення та інтерпретація нових знань відповідно теми наукового дослідження; використання положень нормативно-правової бази сфери вищої освіти та дотримання норм наукової етики під час дослідницької діяльності; приймати обґрунтовані рішення; здатність до безперервного творчого саморозвитку

<p>проективну діяльність на основі наукового підходу, будувати та використовувати прогностичні моделі для опису результатів кількісного та якісного аналізу педагогічних явищ та процесів; осмислювати досягнення педагогічної думки минулого і узагальнювати сучасної педагогічної практики на основі об'єктивних закономірних зв'язків в галузі дошкільної, середньої та вищої освіти.</p>	
<p>ПРН 10_ Здатність вибудовувати алгоритм наукового дослідження у сфері освітніх, педагогічних наук, використовувати методологічні принципи наукового дослідження, організувати та проводити педагогічне спостереження і педагогічний експеримент, використовувати теоретичні та емпіричні методи наукового дослідження, визначити порядок проведення дослідження і його етапи.</p>	<p>ФЗК 1_Педагогічна Здатність оперувати науковою термінологією педагогічної науки та вибудовувати ієрархію наукових понять за рівнями їх узагальнення; розуміти системність, взаємозв'язок та цілісність різних педагогічних явищ і процесів, багатогранність практичної спрямованості педагогіки; орієнтуватися у сучасній нормативно-правовій базі розвитку освіти, тенденціях освітньої політики в Україні; розглядати педагогічні явища, розвиток освіти та науки у їх історичній ретроспективі; застосовувати компаративний аналіз щодо вивчення педагогічних проблем у зарубіжному та вітчизняному контекстах; узагальнювати інноваційний педагогічний досвід у власному науковому дослідженні</p>
<p>ПРН 7_ Здатність знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел; здійснювати комунікаційну взаємодію за допомогою соціальних мереж; використовувати прийоми створення, збереження, накопичення та інтерпретації даних з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій. Здатність працювати з науковою інформацією зі спеціальних літературних джерел та мережі Інтернет.</p>	<p>ФЗК 2_Методична Здатність готувати, планувати, організовувати власну науково-педагогічну діяльність; розуміти гносеологічні основи освітньої діяльності; адекватно застосовувати наукові методи для виконання завдань власного дослідження; використовувати існуючі, модифікувати та створювати педагогічні методи, технології для виконання завдань дослідження, перевіряти їх ефективність; впроваджувати інформаційно-комунікаційні технології для реалізації наукового задуму дослідження</p>
<p>ПРН 13_ Здатність здійснювати різні види історико-педагогічного аналізу, адаптовувати та застосовувати ідеї видатних педагогів у сучасну педагогічну практику ПРН 20_ Демонструвати навички особистісної і професійної самоактуалізації, задоволення індивідуальних і соціальних потреб; діяти та виконувати суспільно значущі завдання та сприяти особистісному саморозвитку в конкретних культурно-</p>	<p>ФСК 1_ Здатність до різних видів історико-педагогічного аналізу (історико-логічний, компаративний, ретроспективний); опрацьовувати джерельну базу дослідження; адаптовувати та застосовувати ідеї видатних педагогів у сучасну педагогічну практику; використовувати цивілізаційних підхід до осмислення історико-педагогічних явищ і процесів.</p>

<p>історичних умовах; дбайливо ставитись до історичної спадщини, культурних традицій, сприймати соціальні і культурні відмінності у суспільстві.</p>	
<p>ПРН 15_ Розуміння особливостей становлення особистості у процесі виховання і самовиховання та здатність використовувати сучасні виховні системи та технології, реалізовувати ціннісно-смысловий підхід до виховання дітей і молоді</p>	<p>ФСК 3_ Здатність до вивчення та модернізації існуючих вихованих систем та технологій, розуміння процесів становлення особистості у процесі виховання і самовиховання; до аналізу соціокультурного середовища, проблем виховання особистості на різних вікових етапах; здійснювати ціннісно-смысловий підхід до виховання дітей і молоді ; здатність визначати стан і потенціал освіти на державному рівні та її макро- і мікрооточення шляхом використання комплексу методів стратегічного та оперативного аналізу.</p>

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС, 90 годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС
Модуль I. Методологія наукових досліджень											
Тема 1.1.	Методологія науки та її структура	4	2	2	-	6	2	2			10
Тема 1.2.	Теорії і концепції соціального виховання	4	2	2		6					10
Тема 1.3.	Принципи наукового дослідження в соціально-виховній сфері	4	2	2	-	6					10
	Усього:	12	6	6		18	2	2			30
Модуль II. Методи наукового дослідження											
Тема 2.1.	Теоретичні методи дослідження	4	2	2		4	4	2	2		8
Тема 2.2.	Емпіричні методи дослідження	4	2	2		4	4	2	2		8
Тема 2.3.	Педагогічний експеримент, його етапи	8	4	4		4	4	2	2		8
Тема 2.4.	Оцінка та аналіз результатів дослідження	4	2	2		4					8
	Усього:	20	10	10		16	12	6			32
Модуль III. Оформлення та презентація результатів дослідження											
Тема 3.1.	Оформлення результатів наукового дослідження	4	2	2		8					8
Тема 3.2.	Апробація та презентація результатів дослідження	4	2	2	-	8					6
	Усього:	8	4	4		16		-			14
	Разом:	40	20	20		50	14	8	6		76

IV. Зміст дисципліни

№ з/п	3.1. Назва модулів, тем та їх зміст	Кількість годин	
		всього	в т.ч. в лекцій
Модуль I. Методологія наукових досліджень			
1.1.	<p style="text-align: center;">Тема 1.1. Методологія науки та її структура</p> <p>Зміст теми: Характеристика процесу наукового пізнання. Поняття методології. Методологія як вчення про метод діяльності як такий, включає принципи, методи діяльності і знання, що відображає їх. Рівні методології. Методологія як сукупність методів дослідження. Взаємозв'язок пізнання і практики. Суб'єкти та об'єкти пізнання Рівні пізнання: почуттєвий і раціональний, емпіричний і теоретичний. Наукове дослідження як форма здійснення і розвитку науки. Принципи побудови соціального дослідження. Види наукових досліджень. Методологія як специфічна система, що містить принципи, категорії, теорії, парадигми і методи. Теорія як абстрактна система узагальненого достовірного знання, яка описує і пояснює певну сукупність об'єктів. Принцип як основне, початкове положення будь-якої теорії, вчення.</p> <p style="text-align: center;"><i>Рекомендовані інформаційні джерела: 3; 4; 6; 8; 10; 15.</i></p>	4	2
1.2.	<p style="text-align: center;">Тема 1.2. Теорії і концепції соціального виховання</p> <p>Зміст теми: Теорія та методика виховання як науковий напрям. Парадигми, концепції та наукові підходи щодо соціального виховання. Особистісно-орієнтовне виховання як парадигма. Концепція національно-патріотичного виховання. Складові та принципи соціального виховання: гуманізму, демократизму, природовідповідності, врахування індивідуальних, вікових та статевих особливостей особистості в соціально-виховній роботі. Принципи цілеспрямованості виховного процесу, виховання в колективі, етнізації, культурологічного виховання. Базові методологічні підходи: системний, діяльнісний, культурологічний, компетентісний, акмеологічний, аксіологічний, синергетичний.</p> <p style="text-align: center;"><i>Рекомендовані інформаційні джерела: 2; 3, 7, 10.</i></p>	4	2
1.3.	<p style="text-align: center;">Тема 1.3. Принципи наукового дослідження в соціально-виховній сфері</p> <p>Зміст теми: Складові та принципи дослідження в системі соціального виховання: гуманізму, демократизму, природовідповідності, врахування індивідуальних, вікових та гендерних особливостей особистості в соціально-виховній роботі. Деонтологічні засади наукового дослідження. Принципи корпоративної етики та академічної доброчесності. Наукова чесність, відповідальність, гідність. Орієнтація та потреби та інтереси вихованців, захист їх прав та свобод. Дотримання вимог конфіденційності та захисту інформації.</p> <p style="text-align: center;"><i>Рекомендовані інформаційні джерела: 1; 4; 6; 8; 11; 15.</i></p>	4	2
Модуль II. Методи наукового дослідження			

2.1.	<p>Тема 2.1. Теоретичні засади та методи дослідження</p> <p>Зміст теми: Складові програми дослідження. Функції програми наукового дослідження: методологічна, методична, гносеологічна, моделювальна, програмувальна, нормативна, організаційна і евристична функції.</p> <p>Поняття проблеми дослідження. Характеристика об'єкта та предмета дослідження. Мета та завдання педагогічного дослідження. Гіпотеза дослідження, її види. Характеристика новизни, теоретичної та практичної значущості педагогічного дослідження. Класифікації методів наукових досліджень. Види методів: філософські; загальнонаукові; окремі методи; дисциплінарні методи; міждисциплінарні методи; методи отримання інформації; методи подання інформації; методи аналізу інформації; методи презентації інформації; теоретичні методи; емпіричні методи; якісні методи; кількісні методи; первинні методи; вторинні методи. Методи аналізу, порівняння, узагальнення, систематизації; контент-аналізу; аналізу документації, результатів діяльності вихованців. Біографічний метод.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела: 2; 5; 6; 13; 14.</i></p>	4	2
2.2.	<p>Тема 2.2. Емпіричні методи дослідження</p> <p>Зміст теми: Педагогічне спостереження, вимірювання, діагностичні бесіди, опитування (інтерв'ювання, анкетування), тестування, ранжування, аналіз результатів діяльності, нарративні методи, метод незалежних експертних оцінок. Метод моделювання. Психологічні та соціологічні методи дослідження в педагогіці. Методи соціальної експертизи: фокус-групи, соціальна паспортизація, соціометрія. Стандартизовані та авторські методики.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела: 3; 6; 8; 10; 15.</i></p>	4	2
2.3.	<p>Тема 2.3. Педагогічний експеримент, його етапи</p> <p>Зміст теми: Педагогічний експеримент (констатувальний, формувальний, контрольний етапи). Прогнозування експериментальної роботи. Пілотний експеримент. Завдання констатувального етапу. Критеріальний апарат дослідження. Критерії та показники-індикатори оцінювання результатів. Рівневий (бальний) підхід. Визначення стану проблеми у практиці. Визначення недоліків, зон розвитку. Вибірка учасників. Формування дослідницького простору. Контрольні та експериментальні групи. Формувальний етап експерименту. Практика соціально-виховної роботи. Упровадження умов, моделей, технологій, форм та методів.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела: 4; 5; 8; 11.</i></p>	8	4

2.4.	<p>Тема 2.4. Оцінка та аналіз результатів дослідження</p> <p>Зміст теми: Контрольний етап експерименту. Співвіднесення отриманих результатів. Оцінка та порівняння позитивної динаміки в розвитку показників, що досліджувалися. Методи математичної статистики в педагогічних дослідженнях.</p> <p>Методи зведення й обробки результатів експериментальних досліджень: статистичні, графічні, табличні. Таблиця як засіб відображення кількісних ознак досліджуваного об'єкта. Текстова і цифрова частина таблиці. Структура простої, групової, комбінованої, складеної, шахової таблиці. Оформлення таблиці та її розміщення у науковій праці. Оформлення залежностей у вигляді графіків та діаграм. Математичні методи опрацювання результатів дослідження. Поняття коефіцієнту кореляції та середнього квадратного відхилення.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела: 2; 4; 6; 9; 12; 16.</i></p>		
Модуль III. Оформлення та презентація результатів дослідження			
3.1.	<p>Тема 3.1. Оформлення результатів наукового дослідження</p> <p>Зміст теми: Наукове дослідження як текстовий документ. Вимоги до оформлення наукових досліджень. Науковий стиль та його особливості: логічність, послідовність, аргументованість. Дотримання норм наукової доброчесності. Тактовне оформлення цитат та посилань. Вимоги до оформлення анотації, тексту дисертаційного дослідження, висновків, списку використаних джерел, додатків. Обробка емпіричних даних за допомогою методів математичної статистики, їх відображення у таблицях, рисунках та додатках. Графічний матеріал в науковому дослідженні. Таблиці, їх види, вимоги до оформлення. Графіки, діаграми. Відповідність графічного матеріалу завданням дослідження. Додатки як презентаційний матеріал наукового дослідження. Оформлення тексту виступу.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела: 2; 5; 6; 12; 14.</i></p>	4	2
3.2.	<p>Тема 3.2. Апробація та презентація результатів дослідження</p> <p><i>Зміст теми:</i> Апробованість результатів дослідження. Експериментальне упровадження, його докази. Довідки про впровадження результатів дослідження. Репрезентативність отриманих експериментальних даних. Підтвердження результативності та статистичної достовірності висновків. Публікації як апробація результатів. Методичні розробки, рекомендації. Оприлюднення положень та результатів наукового дослідження. Участь в наукових конференціях різного рівня, круглих столах, семінарах. Наукові публікації. Презентація результатів дослідження. Етикет та дизайн наукової презентації</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела: 4; 5; 6; 13; 14; 16.</i></p>	4	2

4.2. Плани практичних занять

Модуль I. Методологія наукових досліджень

Тема 1. Науковий процес і соціальне виховання.

1. Характеристика процесу наукового пізнання.
2. Поняття методології. Рівні методології. Методологія як сукупність методів дослідження.
3. Взаємозв'язок пізнання і практики. Рівні пізнання: почуттєвий і раціональний, емпіричний і теоретичний.

4. Принципи побудови дослідження в соціально-виховній роботі.
Рекомендовані інформаційні джерела: 1; 4;6; 8; 16.

Тема 2. Характеристика базових методологічних засад наукового дослідження в теорії педагогіки

1. Системний, структурний та структурно-функціональні підходи
2. Діяльнісний підхід у педагогічних дослідженнях
3. Культурологічний та етнографічний підхід в наукових дослідженнях
4. Компетентісний підхід як базовий в теорії професійної підготовки.
5. Аксіологічний, акмеологічний та синергетичний підходи в педагогічній теорії.
Рекомендовані інформаційні джерела: 1; 2;3; 5; 8.

Тема 3. Принципи академічної доброчесності в наукових дослідженнях.

1. Академічна культура та доброчесність як соціальний капітал сучасного
2. Прояви академічної недоброчесності здобувачів освіти.
3. Основні принципи забезпечення академічної доброчесності у наукових дослідженнях
4. Правові аспекти академічної доброчесності та боротьби із плагіатом.
5. Компетентності із академічної доброчесності, яких повинен набути здобувач вищої освіти
Рекомендовані інформаційні джерела: 2; 6;9;11.

Модуль II. Методи наукового дослідження

Тема 4. Категоріальний апарат дослідження.

1. Планування наукового дослідження з метою виявлення й аналізу соціально значущих педагогічних проблем та явищ.
2. Актуальність наукового дослідження.
3. Виявлені наукові суперечності.
4. Тема дослідження, її звучання.
5. Визначення об'єкту та предмету наукового дослідження, їх зв'язок із темою дослідження.
6. Мета та завдання дослідження. Конкретизація мети у завданнях наукових досліджень.
Рекомендовані інформаційні джерела: 2;4; 9;13, 16.

Тема 5. Стандартизовані методики в педагогічних дослідженнях

1. Методики вимірювання психічних процесів.
2. Методики визначення вихованості
3. Методики оцінки креативності
4. Методики оцінювання емоційної сфери особистості
5. Методики оцінки когнітивних показників.
Рекомендовані інформаційні джерела: 4; 9;13, 15.

Тема 6. Методи опитування в педагогічному дослідженні.

1. Види методів опитування.
2. Інтерв'ювання як метод опитування. Види інтерв'ю. Вимоги до питань інтерв'ю. Техніки інтерв'ювання.
3. Особливості підготовки та проведення телефонного інтерв'ю.
4. Анкетування як метод опитування. Специфіка та види анкетного опитування. Структура анкети. Види запитань анкети. Вимоги до їх формулювання.
5. Технологія підготовки та проведення *фокус-групи*.
Рекомендовані інформаційні джерела: 2;3; 5; 8;12;14.

Тема 7. Етапи педагогічного експерименту.

1. Етапи педагогічного експерименту: констатувальний, формувальний, контрольний.
 2. Пілотний експеримент. Перевірка правильності припущень
 3. Критеріальний апарат дослідження. Рівневі характеристики, шкали, система оцінювання.
 4. Модель, алгоритм дослідження.
 5. Педагогічні умови, технології, форми та методи експериментальної роботи
 6. Контрольний етап експериментальної роботи.
- Рекомендовані інформаційні джерела: 4; 5; 6; 12; 14.*

Тема 8. Математичні методи опрацювання результатів дослідження.

1. Математичні та статичні методи в педагогіці як методи кількісного аналізу фактичного матеріалу, отриманого у процесі дослідження.
 2. Види математичних методів: метод реєстрування, ранжування; метод моделювання
 3. Характеристика статистичних методів в педагогічних дослідженнях.
 4. Описова статистика (табулювання, графічний вираз та кількісне оцінювання даних).
 5. Теорія статистичного висновку (передбачення результатів за даними обмеження вибірок).
 6. Теорія планування експериментів (виявлення та перевірка причинних зв'язків між змінними).
- Рекомендовані інформаційні джерела: 2; 5; 7; 12; 15.*

Модуль III. Оформлення та презентація результатів дослідження

Тема 9. Оформлення тексту наукового дослідження.

1. Вимоги до оформлення наукових праць.
 2. Особливості писемної наукової мови.
 3. Синтаксис наукової мови.
 4. Характеристика стилістичних особливостей наукової роботи.
 5. Цитування у тексті наукової праці.
 6. Види посилань на використані літературні джерела.
 7. Числа та знаки у тексті. Скорочення у тексті.
- Рекомендовані інформаційні джерела: 4; 8; 11; 13.*

Тема 10. Презентація результатів наукового дослідження

Хід роботи: Перегляд презентацій дисертаційних досліджень останніх років. Аналіз, виявлення недоліків.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1; 4; 9; 14; 15; 16.

4.3. Організація самостійної роботи студентів

Модуль I. Методологія наукових досліджень

- скласти список (10-15) філософських, психологічних, педагогічних, соціологічних теорій з зазначенням їх авторів, які можуть стати методологічною основою досліджуваної проблеми;
- скласти бібліографію дослідження (40 джерел);
- скласти словник базових термінів (20 визначень).

Модуль II. Методи наукового дослідження

- дібрати кілька (5-10) зразків анкет з педагогічної проблематики та зробити письмовий аналіз однієї з них на предмет відповідності вимогам до розробки анкети;
- дібрати перелік (3-5) діагностичних технік відповідно компонентам, критеріям, показникам сформованості досліджуваних якостей, процесів;
- розробити зміст анкети для проведення констатувального експерименту;
- розробити перелік питань для телефонного та очного інтерв'ю;
- розробити сценарій проведення фокус-групи;
- розробити програму проведення формульованого етапу експерименту.

Модуль III. Оформлення та презентація результатів дослідження

- підготувати фрагмент (3-5 стор.) наукової роботи згідно вимог до письмового оформлення наукової роботи;
- розробити дизайн презентації наукового дослідження.

V. Контроль якості знань

• *Політика щодо дедлайнів та перескладання.* Роботи, які здано з порушенням термінів без поважних причин, буде оцінено на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модуля відбувається за наявності поважних причин.

• *Політика щодо академічної доброчесності.* Письмові роботи викладач перевіряє на наявність плагіату і допускає до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час модульних робіт та екзаменів заборонено (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування (наприклад, у програмі MOODLE).

• *Політика щодо відвідування.* Відвідування занять є обов'язковим компонентом освітнього процесу. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в представленні соціального проекту) навчання може відбуватися в онлайн-формі за погодженням із керівником курсу.

Форми і методи поточного контролю

Методи усного контролю: індивідуальне опитування.

Методи письмового контролю: письмові контрольні завдання, творча робота, захист мультимедійної презентації.

Форми і методи підсумкового контролю – *залік*.

Критерії оцінювання знань .

Кожний модуль містить бали за поточну роботу здобувача освіти на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу. Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля. Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог: своєчасність виконання навчальних завдань; повний обсяг їх виконання; якість виконання навчальних завдань; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань; ініціативність у навчальній діяльності.

"Відмінно" (90-100 балів) - виставляється здобувачу освіти, якщо його відповідь на питання свідчить про глибокі, всебічні знання навчально-програмного матеріалу щодо наукових та практичних засад організації досліджень в сфері соціально-виховної роботи, основної й додаткової літератури, рекомендованої програмою дисципліни, який повно відповів на всі питання, а також показав здібності самостійно і творчо аналізувати та застосовувати практично основні засади методології наукових досліджень.

"Добре" (70-89 балів) - виставляється здобувачу освіти, який при виконанні питання з навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» продемонстрував засвоєння навчально-програмного матеріалу. Оцінка "добре" виставляється здобувачам освіти, які показали достатні знання щодо дослідницької педагогічної діяльності, здібність до самостійного мислення та виконання практичних завдань, проте їх відповідь містила неточності, не має чіткої логіки подання матеріалу, не визначається креативністю.

"Задовільно" (60-69 балів) - виставляється здобувачу освіти, який, відповідаючи на питання, виявив знання основного програмного матеріалу щодо застосування основних засад наукового дослідження і в обсязі який вимагає подальшого поглиблення знань для успішної роботи. Оцінка "задовільно" виставляється тим здобувачам освіти, які допустили помилки (неточності) при відповіді на питання з навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» або мають потенційні можливості (резерви) для їх засвоєння під керівництвом викладача.

"Незадовільно" (0-60 балів) - виставляється здобувачу освіти, який при відповіді на питання з навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» допустив серйозні помилки, не показав знань з навчально-програмного матеріалу.

VI. Навчально-методична картка дисципліни

Міститься у Додатку А.

VII. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні:

1. Важинський С. Е., Шербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
2. Вайнола Р.Х., Ясточкіна І.А. Організація та проведення соціально-педагогічного дослідження. Навчально-методичний посібник. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2016. – 209 с.
3. Каламбет С.В., Іванов С.І., Півняк Ю.В. Методологія наукових досліджень: Навч. посіб. Дніпро: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.
4. Методологія науково-педагогічних досліджень: підручник / С.О. Сисоєва, Т.Є. Кристопчук. – Рівне: Волинські обереги, 2013. – 360 с.
5. Мокін Б. І., Мокін О.Б. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2014. 180 с. Сурмін Ю.П. Майстерня вченого: підручник для науковця. - К., 2006.
6. Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти: [навч.-метод, посіб.]. – Луцьк, ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. – 460 с.

Допоміжні джерела:

7. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження. Методологічні поради молодим науковцям. Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. 278 с.
8. Єріна А.М., Захожай В.Б., Єрін Д.Л. Методологія наукових досліджень: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2004. 212 с.
9. Ковальчук В. В., Моїсеєв Л. М. Основи наукових досліджень : навч. посіб. 3-е вид., перероб. і допов. Київ : ВД «Професіонал», 2005. 240 с.
10. Крисоватий А.І., Панасюк В.М., Гавришко В.Л. Методологія, методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. Тернопіль: Лілея, 2005. 150с.
11. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/recomendatsii.pdf>
12. Рекомендації щодо забезпечення принципів академічної доброчесності. Підкомісія 303 «Академічна доброчесність» Науково-методичної комісії 15 з організаційно-методичного забезпечення вищої освіти. К. : Міністерство освіти і науки України, 2016. 24 с.

13. Філософія науки : підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін. К.: "Київський університет, 2018. 255 с.
14. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідної діяльності К.: Знання-Прес, 2004. 213 с.
15. Шліхта Н., Шліхта І. Методичні рекомендації та програма курсу «Основи академічного письма». URL: <http://www.saiup.org.ua/resursy/osnovy-akademichnogo-pysmametodychni-rekomendatsiyi-ta-programa-kursu>
16. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня [Текст]: (методичні поради) / автор-упоряд. Л. А. Пономаренко. 3-є вид., випр. і доп. Київ : Толока, 2007. 80 с.

VIII. Доповнення та зміни, внесені до робочої програми в 20__/20__ н.р.¹

¹ Доповнення та зміни до робочої програми додаються на окремому аркуші, затверджуються на засіданні кафедри на початку навчального року.

VI. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Методологія наукових досліджень»

Разом: **90** год., лекції- 20 год., практичні заняття - 20 год., самостійна робота- 40 год.,

Модулі	Модуль I			Модуль II				Модуль III	
Назва модуля	Методологія наукових досліджень			Методи наукових досліджень				Оформлення та презентація	
Кількість балів за	30 балів			50 балів				20 балів	
Теми лекцій	Методологія науки та її структура	Теорії концепції соціального виховання	Принципи наукового дослідження в соціально-виховній сфері	Теоретичні методи дослідження	Емпіричні методи дослідження	Педагогічний експеримент, його етапи	Оцінка та аналіз результатів дослідження	Оформлення результатів наукового дослідження	Апробація та презентація результатів дослідження
Теми практичних занять	Науковий процес і соціальне виховання. 5 балів	Характеристики базових методологічних засад наукового дослідження 5 балів	Принципи академічної доброчесності в наукових дослідженнях. 5 балів	Категоріальний апарат дослідження. 5 балів	Методи опитування в педагогічному дослідженні. 5 балів	Етапи педагогічного експерименту. 5 балів	Математичні методи опрацювання результатів дослідження. 5 балів	Оформлення тексту наукового дослідження 5 балів.	Презентація результатів наукового дослідження 5 балів
Самостійна робота	<ul style="list-style-type: none"> скласти список (10-15) філософських, психологічних, педагогічних, соціологічних теорій з зазначенням їх авторів, які можуть стати методологічною основою досліджуваної проблеми; скласти бібліографію дослідження (40 джерел); скласти словник базових термінів (20 визначень). 10 балів			<ul style="list-style-type: none"> дібрати кілька (5-10) зразків анкет з педагогічної проблематики та зробити письмовий аналіз однієї з них на предмет відповідності вимогам до розробки анкети; дібрати перелік (3-5) діагностичних технік відповідно до компонентів, критеріям, показникам сформованості досліджуваних якостей, процесів; проведення констатувального експерименту; розробити перелік питань для телефонного та очного інтерв'ю; розробити сценарій проведення фокус-групи. 20 балів				<ul style="list-style-type: none"> підготувати фрагмент (3-5 стор.) наукової роботи згідно вимог до письмового оформлення наукової роботи; розробити дизайн презентації наукового дослідження. 5 балів	
Види модульного контролю	МК 1. Модульна контрольна робота 1 (5 балів)			МК 2 . Програма формувального етапу (10 балів)				МК 3. Творча презентація (5 балів)	